

Peter Cuijpers

Weggeraakt goed

'U mag niet het rund of het schaap van uw broeder zien als ze afgedwaald zijn, en u vervolgens aan uw plicht onttrekken. U moet ze beslist naar uw broeder terugbrengen. En als uw broeder niet dicht bij u woont, of als u hem niet kent, dan moet u het binnen in uw huis brengen, zodat het bij u is totdat uw broeder het zoekt en u het hem terug kunt geven. Zo moet u ook doen met zijn ezel, zo moet u doen met zijn kleren, ja, zo moet u doen met elk verloren voorwerp van uw broeder, dat hij verloren heeft en u vindt; u mag zich niet aan uw plicht onttrekken'.

Deuteronomium 22:1-3

In het Oude Testament had de Heere aan Israël bepaalde geboden en wetten gegeven waarvan wij ons kunnen afvragen: 'Wat heb ik hieraan? Wat heeft dit mij anno 2023 nog te zeggen?' Wie van ons heeft bijvoorbeeld nog een schaap of een ezel op stal staan? Deze wetten bevatten echter ook *geestelijke* lessen, en het is de moeite waard uit te zoeken of er naast de letterlijke betekenis ook een geestelijke les in zit opgesloten. Paulus zegt bijvoorbeeld dat in de wet van Mozes staat geschreven: *'U zult een dorsende os niet muilbanden'.* *Zorgt God voor de ossen? Of zegt Hij dit eigenlijk ter wille van ons? Want ter wille van ons is dit geschreven* (zie 1 Kor. 9:9-10).

De letterlijke betekenis van dit gebod is duidelijk: om te voorkomen dat een os die aan het dorsen was van het koren zou eten, deed zijn baas het dier een muilband om. 'Hoe meer koren, hoe meer geld in het laatje'. Zo mocht de eigenaar echter niet redeneren. Het dier mocht onder het dorsen zoveel van het koren eten als het nodig had. God laat de dieren niet aan hun lot over. Hij zorgt dat de dorsende os zijn voedsel krijgt en dat zelfs de vogels van de hemel te eten hebben (Matt. 6:26).

Paulus laat zien dat hierin een geestelijke les ligt opgesloten. Gods zorg voor de ossen is van ondergeschikt belang; eigenlijk is dit gebod geschreven voor de 'dorsende dienstknechten' van de Heer. Dit gebod uit de wet is een illustratie van wat de Heer ook verordend heeft: dat zij die het evangelie verkondigen, van het evangelie mogen leven (1 Kor. 9:15).

Op deze manier kijken wij nu ook naar Deuteronomium 22:1-3. In dit gedeelte uit de wet van Mozes maakt God ons duidelijk dat wij zorg moeten hebben voor onze broeder. Deze zorg uit zich hier op de manier hoe ik met verloren goederen van mijn broeder omga. Als ik zie dat 'het rund' of 'een stuk kleinvee' van mijn broeder is verdwaald, is het mijn plicht het hem terug te bezorgen: 'u mag zich aan de zorg daarvoor niet onttrekken'. Het is dus geen uitgelezen kans om mijn broeder eens onder de neus te wrijven hoe nalatig hij wel is geweest, maar een gelegenheid om hem op die manier een goede dienst te bewijzen.

Het rund

We hebben gezien dat de os of het rund werd gebruikt om te *dorsen* (1 Kor. 9:9). Als het 'rund' van mijn broeder is verdwaald, mist hij de geestelijke bekwaamheid en de kracht om koren te dorsen; hij krijgt dan niet meer het benodigde voedsel binnen en zal al snel ondervoed raken. Wat een verlies! Hem het verdwaalde bezit terugbrengen, betekent in onze situatie dat ik de geestelijke achteruitgang in zijn leven heb opgemerkt en er alles aan doe om hem het verlorene terug te bezorgen. Ik kan niet zeggen: 'Laat maar lopen, dat is zijn verantwoording!' Ik kan mij deze ijver en toewijding eigen maken, die toe-eigenen en ze in mijn huis opnemen. Als hij gaat missen wat hij in het verleden bezat, moet ik het 'teruggeven', hem aanspreken en

hem aansporen zich weer met het Woord van God bezig te houden. Hij moet weer gaan 'dorsen' en eten, zich weer in zijn Bijbel verdiepen en wat hij leest op zich laten inwerken.

En een broeder die ik niet persoonlijk ken en die niet in mijn nabijheid woont? Dat doet er niet toe! Dan wordt van mij gevraagd om het rund, of stuk kleinvee in mijn huis op te nemen. Wat ik van een broeder heb 'opgepikt' – in ijver voor Gods Woord

of toewijding voor de Heer Jezus – mag ik mij eigen maken en in mijn huis opnemen. Zodra ik echter merk dat hij het kwijtgeraakte goed aan het zoeken is, zal ik het hem teruggeven. Er kan namelijk een moment in zijn leven komen dat hij mist wat hij in het verleden bezat. Als hij tot bezinning komt en het zoekt, kan ik het hem teruggeven. Kostelijk dat God in deze broederdienst heeft voorzien!

Een stuk kleinvee

Waarvan spreekt een stuk kleinvee? In de Bijbel zien wij dat met name het kleinvee (schapen of geiten) werd gebruikt voor de offerdienst (Gen. 4:4; 22:7-8; Ex. 29:38-42; Lev. 1:2). Johannes de Doper wees op Christus en zei: ‘Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt’ (Joh. 1:29). Het kleinvee spreekt dus van de Heer Jezus. Als een Israëliet geen schaap of lam had, dan kon hij de Heere geen offer brengen. Als een broeder vandaag ‘een stuk kleinvee’ verliest, betekent dit dat hij de waarde van de Persoon en

het werk van de Heer Jezus uit het oog heeft verloren. Het heeft voor hem niet meer die waarde en die betekenis die het vroeger had.

Het stuk kleinvee is ‘verdwaald’ – hij is zijn dank kwijt en er worden door hem geen geestelijke offeranden meer geofferd, die voor God aangenaam zijn door Jezus Christus (1 Petr. 2:5). Het is dan aan *mij* om het verdwaalde stuk kleinvee bij mijn broeder terug te bezorgen. Dat wil zeggen: hem Christus weer voor ogen te stellen als Degene die ons heeft liefgehad en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offerande en een slachtoffer voor God tot een welriekende reuk (Ef. 5:2).

De ezel

Ook een *ezel* kan van zijn eigenaar afdwalen en zoek raken (vgl. 1 Sam. 9:3-5). Ezels werden en worden nog altijd gebruikt als 'lastdragers'. Menig gelovige is zijn 'ezel' kwijt. Wij worden als broeders en zusters opgeroepen elkaars lasten te dragen (Gal. 6:2). Een broeder wiens ezel is afgedwaald, is een broeder die de lasten van een ander niet meer kan of wil dragen. Eén van de oorzaken hiervan kan zijn, dat hij niet meer de fysieke of mentale kracht bezit om zich met de problemen en zorgen van de ander bezig te houden. Zijn 'ezel' is afgedwaald. Het ontbreekt hem aan draagkracht.

We kunnen niet zeggen: 'Dat zal me een zorg zijn!' Nee, het is wél mijn zorg – 'u zult u aan de zorg daarvoor niet onttrekken'. Het is mijn taak ervoor te zorgen dat de ezel weer in zijn bezit komt. Dienaars die de lasten van *anderen* willen dragen (Gal. 6:2), kunnen in de gemeente niet gemist worden. Zijn het niet vaak steeds dezelfde personen die deze dienst doen? Maar ook zij hebben zorg en bemoediging nodig. Als een gelovige zijn geestelijke draagkracht kwijt is om anderen te kunnen helpen, moet ik zorg hiervoor hebben en dit 'bezit' zo snel mogelijk bij de rechtmatige eigenaar terugbezorgen.

Het kleed

Ten slotte kon een Israëliet ook zijn kleed kwijtraken. Het kleed spreekt in de Bijbel van onze praktische levensopenbaring – wat anderen van ons zien. God ziet het hart aan, de 'binnenkant', maar de mens kan alleen de buitenkant zien: dus hoe wij ons gedragen, onze gewoonten, ons doen en laten. Paulus schrijft: 'Maar doe de Heer Jezus Christus aan' (Rom. 13:14). Met de doop hebben wij *Christus* aangedaan (Gal. 3:27). De doop ziet terug op het moment dat wij door de Rode Zee zijn gegaan. Het is het begin van de woestijnreis (1 Kor. 10:1-4), het beginpunt van het leven waarin wij ons met Christus hebben bekleed.

Dit kleed blijven wij op heel onze reis door de woestijn dragen. Onze kleding is aan slijtage onderworpen, maar dit kleed verouderd of verslijt niet (Deut. 8:4a; vgl.

Hebr. 13:8). Al de deugden die wij als uitverkorenen van God moeten aandoen, zoals innige ontferming, goedertierenheid, nederigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid (Kol. 3:12), kunnen wij waarnemen in het leven van Christus op aarde. Deze bekleding is niet aan slijtage onderworpen.

Een broeder die zijn kleding is kwijtgeraakt, is iemand die Christus niet langer vertoont. Aan zijn gedrag is niet meer te merken dat hij de Heer Jezus Christus heeft aangedaan, Christus wordt in zijn leven niet meer gezien. Als ik zie dat mijn broeder met een 'oud kleding' rondloopt (vgl. Kol. 3:8-9), moet ik hem zijn kleding terugbrengen. In de praktijk betekent dit dat ik hem op zijn verkeerde gedrag moet aanspreken. Het 'oude kleding' moet weer uit en hij moet de Heer Jezus Christus aandoen (Rom. 13:14).

Tot zover dit stukje praktisch onderwijs uit de wet van Mozes. Ik hoop dat het ertoe bijdraagt dat bepaalde Schriftgedeelten, waarvan wij misschien dachten dat zij ons niets meer te zeggen hebben, weer gaan leven. Het belangrijkste is echter dat wij de geestelijke lessen in praktijk brengen. Dus als wij een rund, schaap, ezel of kleding vinden, dat onze broeder is kwijtgeraakt, weten wij nu hoe wij met dit weggeraakte goed van onze naaste moeten omgaan.